

**UCHWAŁA NR LXIV/745/14
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 20 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2015 r.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012, poz. 1356 i 1563, z 2014 r. poz. 822 i 1188) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2015 r. stanowiący załącznik doniniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Włodzimierz Leszek Kusak

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2015 ROK

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA BIAŁEGOSTOKU

1. Informacje ogólne: Alkohol etylowy zawarty w napojach alkoholowych jest chemicznym środkiem psychoaktywnym oddziałującym w pierwszej kolejności na mózg człowieka. Alkohol działa usypiająco i znieczulająco, oddziaływanie to jest jednak stopniowe i rozpoczyna się od zaburzania pracy umysłu i świadomości oraz ośrodków sprawujących kontrolę nad różnymi czynnościami. Upośledzone zostają te miejsca mózgu, które są podstawą zdolności do oceny sytuacji i racjonalnego rozumowania. Osłabienie tych czynności powoduje chwilowe wyzwolenie niektórych zahamowań i jest to zasadniczy powód sięgania ludzi po napoje alkoholowe. Alkohol może być więc źródłem przyjemnych doznań ale na ogół „manipuluje” umysłem i uczuciami człowieka. Niestety kolejnym etapem działania alkoholu jest uspienie i zatrzymanie kolejnych czynności mózgu, aż do utraty równowagi i koordynacji, śpiączki i w końcu do zatrzymania procesów niezbędnych do życia. Około 80% konsumentów napojów alkoholowych nie doznaje z tego powodu istotnych szkód. Ale pozostałych 20% popada w poważne kłopoty – używanie staje się nadużywaniem.

2. Problemy pojawiają się przede wszystkim gdy:

- 1) zaczynamy pić za wcześnie , tj. przed osiągnięciem dojrzałości fizycznej i psychicznej – nawet niewielkie ilości alkoholu, niegroźne dla dorosłych, uszkadzają procesy rozwojowe (procesy biologiczne, procesy związane z uczeniem się, zapamiętywaniem i rozwojem uczuciowym) u dzieci i młodzieży; młodzi ludzie mają znacznie mniejszą tolerancję na alkohol co powoduje, że proces uzależnienia od alkoholu skraca się nawet do kilku miesięcy (u osób dorosłych proces uzależnienia trwa od kilku do kilkunastu lat),
- 2) gdy pijemy za dużo i za często czyli wypijamy ilość alkoholu powodującą zachowanie naruszające wartości i normy postępowania, dolegliwości fizyczne po wypiciu, negatywne stany psychiczne u siebie lub u innych, zagrożenie bezpieczeństwa własnego lub innych ludzi, zaniebywanie obowiązków i zadań osobistych, ryzyko zaburzenia zdrowia,
- 3) gdy pijemy w nieodpowiednich okolicznościach, a w szczególności: w czasie ciąży, w czasie zażywania różnych leków, przed lub w czasie prowadzenia pojazdów mechanicznych lub obsługi urządzeń mechanicznych, w czasie wykonywania pracy,
- 4) alkohol często jest przyczyną poważnych zaburzeń w życiu rodzinnym. Występowanie zaburzeń dotyczy nie tylko rodzin, w których jeden z członków rodziny jest uzależniony od alkoholu ale również rodzin, w których ktoś nadużywa alkoholu a nie występują u niego w pełni objawy uzależnienia. Alkohol powoduje szkody u osób pijących alkohol, ich rodzin a co za tym idzie w całym społeczeństwie. Nadużywanie alkoholu powoduje:
  - a) niszczenie życia rodzinnego,
  - b) brak źródeł oparcia i wzajemnej pomocy,
  - c) utratę kontaktu i zrozumienia,
  - d) izolację od świata zewnętrznego,
  - e) wyczerpanie zasobów materialnych,
  - f) przemoc i demoralizację,
  - g) koncentrację życia całej rodziny wokół patologicznego picia.
- 5) najważniejsze problemy wynikające ze spożywania i nadużywania alkoholu to:

- a) samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu: Według danych szacunkowych w Polsce żyje około 600-700 tys. osób uzależnionych od alkoholu, które doznają poważnych szkód zdrowotnych prowadzących do przedwczesnej śmierci. Na podstawie tych danych można określić, że na terenie Białegostoku mieszka ok. 4000 osób uzależnionych od alkoholu,
- b) szkody zdrowotne nadużywających alkoholu osób dorosłych: W Polsce ponad milion pacjentów leczących się z powodu różnych chorób poważnie nadużywa alkoholu. W związku z tym ich leczenie jest mniej efektywne co w efekcie znacznie zwiększa koszty świadczeń zdrowotnych. Na terenie Białegostoku uszkodzenia zdrowia w tej grupie dotyczą ok. 10.000 osób,
- c) szkody zdrowotne u dzieci, których matki piły alkohol w czasie ciąży: alkohol używany przez matkę w czasie ciąży w organizmie dziecka powoduje: zaniżoną wagę urodzeniową i długość ciała dziecka, uszkodzenia mózgu, zmniejszenie odporności dziecka na choroby, zaburzenia ogólnego rozwoju dziecka i inne uszkodzenia w skrajnej formie może dojść do powstania zespołu charakterystycznych objawów Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS): upośledzenie wzrostu, trwale uszkodzenia mózgu, charakterystyczne zniekształcenia twarzy (małe oczodoły, krótki nos, płaska środkowa część twarzy, wąska górna warga, mała zuchwa), zmiany związane z uszkodzeniami mózgu objawiają się w postaci: problemów z pamięcią, trudności w uczeniu się, problemów z koordynacją ruchów, zaburzeń emocjonalnych,
- d) szkody występujące u nadużywającej alkoholu młodzieży (w przypadku osób niepełnoletnich każde użycie alkoholu jest nadużywaniem). Około 20% polskich nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. Z badań przeprowadzonych w 1998 r. (Rodziny białostockie na przedłomie wieków”), w 2002 roku („Młodzież Białegostoku wobec uzależnień i przemocy”), w 2005 r. („Styl życia młodzieży Białegostoku z perspektywy ochrony zdrowia”) oraz w 2011 r. („Styl życia młodzieży Białegostoku” wynika, że napoje alkoholowe są bardzo popularnym środkiem psychoaktywnym wśród młodzieży. Przedstawione poniżej dane wskazują na wyhamowanie dynamiki zjawiska używania napojów alkoholowych przez młodych ludzi. Zdecydowana większość wskaźników orazujących skalę zjawiska maleje. Jedynie w zakresie częstego picia wódki odnotowano wzrost odsetka wybierających te odpowiedź.

Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież		1998	2002	2005	2011
		N=1208	N=1768	N=1563	N=2367
Piwo	Używał(a) co najmniej jeden raz w życiu	-	89,6	87,7	74,5
	Używa kilka razy w miesiącu lub częściej	-	46,5	41,6	29,0
Wino	Używał(a) co najmniej jeden raz w życiu	-	79,5	71,4	63,5
	Używa kilka razy w miesiącu lub częściej	-	14,5	10,3	9,5
Wódka	Używał(a) co najmniej jeden raz w życiu	-	72,7	74,4	65,0
	Używa kilka razy w miesiącu lub częściej	-	16,1	14,9	17,4
Upicie się alkoholem	Zdarzyło się to co najmniej jeden raz	-	-	69,1	53,7
	Zdarza się często lub zdarzało się wiele razy	-	-	23,6	17,2

- e) przemoc domowa i inne szkody w rodzinie z problemem alkoholowym: W Polsce około 3-4 milionów ludzi żyje w rodzinach, w których z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji oraz innych zjawisk powodujących stres, współzależnienie i inne szkody u członków rodzin. Badania żon alkoholików ujawniają, że około 70% z nich doświadcza przemocy. Na podstawie danych szacunkowych na terenie miasta Białegostoku problem dotyczy ok. 8.000 dorosłych członków rodzin alkoholików (współmałżonkowie, rodzeństwo, rodzice), ok. 8.000 dzieci oraz ok. 4.000 Dorosłych Dzieci Alkoholików,
- f) alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy: Nietrzeźwość w miejscu pracy nadal jest częstą przyczyną wypadków i obniżenia wydajności pracy pomimo poprawy sytuacji w ostatnich latach,
- g) przestępstwa i wykroczenia osób nietrzeźwych: na szczególną uwagę zasługują tu zjawiska powodowania wypadków przez nietrzeźwych użytkowników dróg oraz związek nietrzeźwości z przestępstwami pospolitymi, recydywą i przemocą,
- h) łamanie prawa związane z obrotem napojami alkoholowymi: do najważniejszych problemów w tym zakresie należą naruszenia prawa związane ze sprzedażą napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim, nielegalny handel alkoholem oraz reklama i promocja alkoholu.

3. Instytucje i organizacje realizujące na terenie miasta Białegostoku zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

1) placówki leczenia odwykowego:

- a) Pracownia Psychoterapii Integracyjnej Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia przy ul. Storczykowej 5 ,
- b) NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnień – Białystok, ul. Sukienna 11A,
- c) Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień SPP ZOZ w Choroszcy – Białystok, ul. Radzymińska 2,
- d) NZOZ „VIRTUS” Pradnia Uzależnienia i Współzależnienia od Alkoholu – Białystok, ul. Antoniuk Fabryczny 10 lok. 1,
- e) NZOZ „Optima” Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współzależnień – Białystok, ul. Kujawska 53/1,
- f) Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „Etap”, Białystok, ul. Włókiennicza 7 (prowadzi terapię młodzieży nadużywającej alkoholu i uzależnionej od alkoholu).

2) placówki udzielające pomocy członkom rodzin osób uzależnionych od alkoholu:

- a) Ośrodek Interwencji Kryzysowej – Białystok, ul. Włókiennicza 7,
- b) Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny (pomoc dzieciom krzywdzonym) prowadzone przez Białostocki Oddział Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów „Klanza” – Białystok, ul. Gajowa 79,
- c) Punkty Konsultacyjne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- d) Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej – Białystok, ul. Warszawska 32,
- e) Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia – Białystok, ul. Warszawska 47,
- f) dyżury terapeutów uzależnień w Klubach Abstynentów:
  - ul. Tysiąclecia Państwa Polskiego 2 (BSKA „Krokus”),
  - ul. Berlinga 8 (BSKA „Tęcza”),
  - ul. Barszczańska 5 (SAKA „Arka”),
  - ul. Radzymińska 16 (Stowarzyszenie „Tango”),
  - ul. Mieszka I 8C lok. 14 (SRT „Azył”),
  - ul. Pułkowa 9A (Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Przymierze”).

- g) punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej:
- ul. Tysiąclecia Państwa Polskiego 2 (prowadzony przez BSKA „Krokus”),
  - ul. Berlinga 8 (prowadzony przez BSKA „Tęcza”),
  - ul. Barszczańska 5 (prowadzony przez SAKA „Arka”),
  - ul. Radzywińska 16 (Stowarzyszenie „Tango”),
- h) Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii prowadzony przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej – Białystok, ul. Włókiennicza 7,
- i) Świetlica Terapeutyczna dla dzieci prowadzona przez DDPS – Białystok, ul. Barszczańska 18,
- 3) świetlice socjoterapeutyczne prowadzone przez organizacje pozarządowe:
- a) świetlica prowadzona przez Parafię Rzymskokatolicką Ducha Świętego przy ul. Sybiraków 2,
  - b) świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Czcieli Miłosierdzia Bożego im. Ks. M. Sopoćki przy ul. Pl. Błogosłowiego Ks. M. Sopoćki 1,
  - c) świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Służebnic Dobrego Pasterza przy ul. Mickiewicza 13,
  - d) świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Św. Rodziny przy ul. Stołecznej 5,
  - e) świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Św. Mikołaja 5,
  - f) świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Dubois 25,
  - g) świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Warszawskiej 47 ,
  - h) świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia przy ul. Proroka Eliasza 3 ,
  - i) świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” Oddział Białostocki przy ul. Gajowej 79,
  - j) świetlica prowadzona przez Katolicki Klub Sportowy „Piast” przy ul. Nowosielskiej 54 ,
  - k) świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Integracji Kulturalno-Ekologicznej „Gniazdozbiór” przy ul. Stołecznej 12,
  - l) świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” przy ul. Magnoliowej 4,
  - m) świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” przy ul. Barszczańskiej 5,
  - n) świetlica prowadzona przez Caritas Archidiecezji Białostockiej przy ul. Warszawskiej 32,
  - o) świetlica prowadzona przez Caritas Archidiecezji Białostockiej przy ul. Stoczni Gdańskiej 111/10,
  - p) świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Przyjaciele” przy ul. Św. Kazimierza 2,
- 4) placówki prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA”: Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom” – Białystok, ul. Proletariacka 21, Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „Etap” – Białystok, ul. Włókiennicza 7,
- 5) Punkt Informacyjny Anonimowych Alkoholików – Białystok, ul. Pietkiewicza 8B,
- 6) Białostockie Stowarzyszenie Abstynentów Klub Abstynentów „Krokus” – Białystok, ul. Tysiąclecia Państwa Polskiego ,
- 7) Białostockie Stowarzyszenie Abstynentów Klub Abstynentów „Tęcza” – Białystok, ul. Berlinga 8,
- 8) Stowarzyszenie Abstynentów Klub Abstynentów „Arka” – Białystok, ul. Barszczańska 5,
- 9) Stowarzyszenie Rodzin Abstynentów „Przymierze” – Białystok, ul. Pułkowa 9A,
- 10) Stowarzyszenie Rodzin Trzeźwościowych „Azyl” – Białystok, ul. Mieszka I 8C lok. 14,
- 11) Stowarzyszenie „Tango” – Białystok, ul. Radzywińska 16,
- 12) Stowarzyszenie „Tabor” – Białystok, ul. Składowa 7,

- 13) Rodzinny Telefon Zaufania – 732 22 22 prowadzony przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Białostockiej,
- 14) Izba Wytrzeźwień w Białymstoku,
- 15) Grupy samopomocowe:
  - a) 35 grup Anonimowych Alkoholików,
  - b) 5 grup AI-Anon (osób współuzależnionych),
  - c) 3 grupy AI-Ateen (dzieci osób uzależnionych),
  - d) 2 grupy DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików).

4. Wybrane dane dotyczące ilości osób z problemem zgłaszających się do placówek pomocowych na terenie miasta Białegostoku:

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku prowadzi postępowanie zmierzające do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Ilość wniosków składanych do Komisji w okresie 2010 – 10.2012 przedstawia poniższa tabela:

rok	2010	2011	2012	2013	2014 (na dzień 26 IX 2014)
ilość wniosków	401	422	459	473	430

W związku z prowadzonym postępowaniem członkowie Komisji w 2013 r. przeprowadzili 363 rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego dobrowolnie, w wyniku czego 59 osób skutecznie podjęło leczenie dobrowolnie. W 267 przypadkach Komisja wystąpiła do Sądu z wnioskiem o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego. Członkowie Komisji udzielili ok 250 osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy domowej porad w zakresie prawnych i psychospołecznych możliwości rozwiązania problemów rodzinnych. W 2013 r. członkowie Komisji założyli 5 Niebieskich Kart w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Ponadto członkowie Komisji brali udział w posiedzeniach grup roboczych dotyczących ok. 500 procedur „Niebieska Karta”.

- 2) Izba Wytrzeźwień w Białymstoku udziela pomocy osobom nadużywającym alkoholu i ich rodzinom w następującym zakresie:
  - a) sprawuje opiekę nad osobami w stanie nietrzeźwości - w 2013 roku w Izbie zatrzymano do wytrzeźwienia łącznie 10.296 osób, w tym: 9.426 mężczyzn, 810 kobiet, 51 chłopców (do 18 r.ż.), 9 dziewcząt (do 18 r.ż.),
  - b) udziela osobom w stanie nietrzeźwości świadczeń higieniczno-sanitarnych,
  - c) udziela osobom nietrzeźwym pierwszej pomocy,
  - d) informuje osoby opuszczające Izbę o szkodliwości nadużywania alkoholu,
  - e) motywuje osoby uzależnione od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu oraz przekazuje materiały informacyjne w zakresie problemów alkoholowych,
- 3) w 2013 r. w Pracowni Psychoterapii Integracyjnej Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5 było zarejestrowanych 377 osób uzależnionych od alkoholu oraz 148 osoby współuzależnione,
- 4) w 2013 r. w NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień – Białystok, ul. Sukienna 11A było zarejestrowanych 603 osoby uzależnione od alkoholu oraz 445 osób współuzależnionych,
- 5) w 2013 r. w Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień SPP ZOZ w Choroszczycy – Białystok, ul. Radzywińska 2 było zarejestrowanych 498 osoby uzależnione od alkoholu oraz 105 osób współuzależnionych,

- 6) w 2013 r. w NZOZ „VIRTUS” Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu – Białystok, ul. Antoniuk Fabryczny 10 lok. 1 było zarejestrowanych 428 osób uzależnionych od alkoholu oraz 50 osób współuzależnionych,
- 7) w 2013 r. w NZOZ „OPTIMA” Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnień – Białystok, ul. Kujawska 53/1 było zarejestrowanych 243 osób uzależnionych od alkoholu oraz 102 osób współuzależnionych,
- 8) w 2013 r. Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „Etap” przy ul. Włókienniczej 7 podjął następujące działania skierowane do:
  - a) młodzieży nadużywającej i uzależnionej od alkoholu:
    - udzielono 409 porad (w tym z zakresu interwencji kryzysowej),
    - z terapii indywidualnej skorzystało 323 osób,
    - z konsultacji specjalistów (w tym ze wsparcia psychologicznego) skorzystały 94 osoby,
    - z terapii grupowej skorzystały 43 osoby.
  - b) członków rodzin młodzieży nadużywającej i uzależnionej od alkoholu:
    - udzielono 399 porad (w tym z zakresu interwencji kryzysowej),
    - z terapii indywidualnej skorzystało 60 osób,
    - z konsultacji specjalistów (w tym ze wsparcia psychologicznego) skorzystały 102 osoby,
    - z terapii grupowej skorzystały 14 osoby.
- 9) w 2013 r. terapeuci uzależnień i specjaliści d/s przemocy domowej dyżurujący w Klubach Abstynentów oraz pozostałych punktach informacyjnych o problemach alkoholowych udzielili ok. 10113 porad,
- 10) W 2013 r. Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny udzielające wszechstronnej pomocy prawnej, psychospołecznej i terapeutycznej dzieciom krzywdzonym oraz ich opiekunom:
  - a) objęło opieką diagnostyczno-terapeutyczną 374 nowych rodzin oraz kontynuowało pracę terapeutyczną z dotychczasowymi rodzinami,
  - b) udzieliło ponad 2080 konsultacji różnego typu, w tym specjalistom z innych placówek pomocowych,
  - c) powołało 30 zespołów interdyscyplinarnych w zakresie rozwiązywania problemów w bardziej skomplikowanych przypadkach.
- 11) świetlice socjoterapeutyczne (dane dotyczą świetlicy terapeutycznej prowadzonej przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej oraz świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez organizacje pozarządowe) obejmowały opieką ogółem w 2013 r. ok. 424 dzieci.

II. ZADANIA NA 2015 ROK

Cele Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2015 r.: Każda z wymienionych w rozdziale I programu grup problemowych wymaga specyficznych oddziaływań mających na celu ograniczenie rozmiarów problemu oraz zmniejszanie ryzyka powstawania nowych problemów alkoholowych. W celu osiągnięcia jak najlepszych wyników należy rozwijać już istniejącą sieć placówek oferujących pomoc, dążyć do doskonalenia jakości ich usług, preferować profesjonalizm i tworzyć perspektywy ścisłej współpracy pomiędzy nimi oraz tworzyć warunki do rozwoju środowisk samopomocowych. Działania pomocowe skierowane są jednak niemal wyłącznie do grupy osób już uwikłanych w problem alkoholowy i polegają przede wszystkim na zmniejszaniu i ograniczaniu szkód, które już wystąpiły. Najlepszym sposobem na zmniejszenie ryzyka rozszerzania się problemów na pozostałą część społeczeństwa jest prowadzenie profilaktycznych działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do całego społeczeństwa, a więc zarówno do młodzieży jak i ich rodziców i wszystkich dorosłych. W programie zadań na 2014 rok zawarte są działania służące realizacji zadań własnych gminy określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zaplanowane działania pozwolą przede wszystkim:

- a) utrzymać wypracowany system pomocy i wsparcia skierowany do osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- b) ograniczyć zakres zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu,

c) rozwijać poziom świadomości społeczeństwa miasta w zakresie zagrożeń związanych z używaniem alkoholu i innych środków zmieniających świadomość.

Zadania szczegółowe:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Realizacja zadania polegać będzie przede wszystkim na wspieraniu profesjonalnych programów terapeutycznych realizowanych przez placówki leczenia odwykowego działające na terenie miasta Białegostoku poprzez finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe terapeutów zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego,

a) zwiększenie dostępu do korzystania z usług placówek leczenia odwykowego obsługujących mieszkańców Białegostoku poprzez finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe terapeutów zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego,

b) organizowanie punktów poradnictwa dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych:

– wspieranie organizowania dyżurów terapeutów w Klubach Abstynentów,

– dofinansowywanie szkoleń osób zajmujących się poradnictwem w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,

– realizacja ponadprogramowych treningów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych,

– wspieranie rozwoju środowisk samopomocowych,

– realizacja programu edukacyjno-informacyjnego dla osób zatrzymywanych do wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień.

c) prowadzenie poradnictwa i terapii dla młodzieży uzależnionej od alkoholu.

Koordynator działań: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku. Realizatorzy: placówki leczenia odwykowego w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organizacje pozarządowe, Izba Wytrzeźwień w Białymstoku.

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działania w tym zakresie polegają w szczególności na tworzeniu i utrzymywaniu placówek świadczących pomoc członkom rodzin osób nadużywających alkoholu, w tym dzieciom w zakresie poradnictwa i terapii oraz prowadzenia interwencji na drodze prawnej:

a) podnoszenie jakości usług skierowanych do dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym:

- prowadzenie punktów informacyjnych o problemach alkoholowych,

- finansowanie szkoleń osób zajmujących się udzielaniem pomocy,

- prowadzenie postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego, z uwzględnieniem pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,

- wspieranie środowisk samopomocowych.

b) doskonalenie usług punktów pomocy ofiarom przemocy domowej:

- finansowanie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej,

- finansowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz krzywdzenia dzieci,

- finansowanie szkoleń osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy,

- finansowanie zajęć edukacyjnych i edukacyjno-terapeutycznych dla sprawców i ofiar przemocy domowej,

c) organizowanie systemu pomocy psychospołecznej dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych (z problemem alkoholowym) oraz dzieciom i młodzieży z grup ryzyka:

- prowadzenie sieci świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przy czym ze środków na realizację programu mogą być finansowane świetlice, których program zostanie zatwierdzony przez koordynatora wyznaczonego przez Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii,

- prowadzenie Młodzieżowego Ośrodka Konsultacji i Terapii,

- wspieranie organizowania obozów i kolonii z programem socjoterapeutycznym lub profilaktycznym w zakresie zachowań ryzykownych,
- organizowanie grup edukacyjno-terapeutycznych i grup wsparcia dla dzieci z grup ryzyka oraz ich rodziców i opiekunów,

Koordynator działań: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku, Departament Edukacji oraz Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku.
Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku, organizacje pozarządowe.

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii skierowanej do całego społeczeństwa, a w szczególności do dzieci i młodzieży, m.in. poprzez prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych:

a) tworzenie i realizacja w szkołach programów profilaktycznych w zakresie uzależnień i innych zachowań ryzykownych:

- szkolenie nauczycieli i wychowawców w zakresie przygotowywania i realizacji programów profilaktycznych,
- realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem zajęć edukacyjnych dla rodziców,
- finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi,

b) edukacja społeczeństwa w zakresie problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz przemocy domowej:

- finansowanie cyklicznych audycji radiowych na antenie lokalnych rozgłośni oraz programów telewizyjnych,
- tworzenie bazy danych o instytucjach udzielających pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej,
- organizowanie punktów profilaktycznych podczas festynów prozdrowotnych odbywających się na terenie miasta Białegostoku.

c) wspieranie działań promujących zdrowy styl życia oraz powstrzymywanie się od picia alkoholu i zażywania narkotyków:

- finansowanie działań podejmowanych przez Stowarzyszenia Abstynentów i inne organizacje pozarządowe,
- udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach i akcjach profilaktycznych,

d) działania na rzecz dożywiania dzieci realizowane w świetlicach terapeutycznych i socjoterapeutycznych funkcjonujących na terenie miasta Białegostoku.

Koordynatorzy: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w zakresie szkoleń nauczycieli i wychowawców, Departament Edukacji, Biuro Sportu i Rekreacji, Biuro Kultury Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Realizatorzy: Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, szkoły, lokalne rozgłoszenia radiowe i stacje telewizyjne, organizacje pozarządowe.

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych: Realizacja tego zadania polega na wykorzystywaniu potencjału organizacji i instytucji do podejmowania różnych działań merytorycznych ujętych w miejskim programie profilaktyki, a w szczególności prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych, promowania zachowań abstynenckich, organizowaniu punktów pomocowych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym.

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Wskazane wyżej działania będą podejmowane w przypadku stwierdzenia faktów łamania przepisów ustawy.

- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez poprzez działania umożliwiające powrót osób uzależnionych od alkoholu do życia w społeczeństwie:
- a) wspieranie rozwoju lecznictwa odwykowego,
  - b) podejmowanie działań w zakresie pomocy psychospołecznej dorosłym członkom rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
  - c) podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
  - d) finansowanie sieci świetlic socjoterapeutycznych skupiających w dużej mierze dzieci osób uzależnionych od alkoholu,
  - e) działalność stowarzyszeń i klubów abstynenckich tworzących bezpieczne miejsce zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych po zakończonej terapii.

III. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1) Z tytułu pracy w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku członkom Komisji – niezależnie od pełnionej funkcji - przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej 15% wysokości diety radnego Rady Miejskiej Białegostoku.
- 2) Wynagrodzenie nie przysługuje w przypadku:
  - a) nieusprawiedliwionych nieobecności na wszystkich posiedzeniach Komisji w danym miesiącu,
  - b) braku posiedzeń Komisji w danym miesiącu.
- 3) W sytuacji obecności na części posiedzeń w danym miesiącu, wynagrodzenie ulega zmniejszeniu o 1/3 wynagrodzenia za każdą nieusprawiedliwioną nieobecność.

IV. REALIZACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH BĘDZIE FINANSOWANA Z BUDŻETU MIASTA BIALEGOSTOKU

V. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH PRZEDKŁADA RADZIE MIEJSKIEJ PREZYDENT MIASTA BIALEGOSTOKU